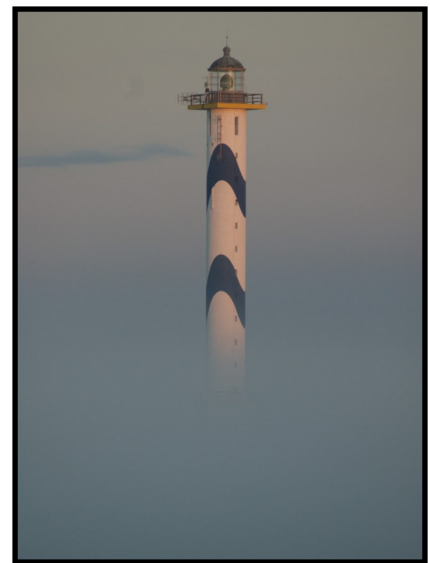

28ste JAARGANG - NUMMER 2 - 2016

APRIL - MEI - JUNI

GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

Driemaandelijks tijdschrift—Afgiftekantoor Oostende 1 P40972
2016
Afzendadres Christinastraat 67 8400 Oostende

IN DIT NUMMER

35	Voorwoord	Marc Loy
37	Activiteiten 2016 (mei - december)	Redactie
45	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
52	Telecommunicatie & maritieme radio	Dirk Beirens
54	Oostende en haar ministers	Michel De Wit
57	Cel kusterfgoed	Marc Loy
59	Vergeten crash nabij de Konterdam	Georges Ruys

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
www.gidsenkringoostende.be

STEUNENDE LEDEN

**Comeyne Boudewijn
Degelin-Selis L.
Dumarey Roger
Francier J. -Deman
Geldhof Ronny
Ghesquière Martha
Perdaens André
Plasschaert Rafael
Rosseau Christianne
Slabbinck Bart
Van Hove Yasmina
Van Imschoot Joris
Verborgh Johan
Versluys Willy
Veulemans Hilde**

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
28ste jaargang
Nummer 2
April - mei - juni 2016

Coverblz.. met foto's Marc Loy

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 / 21
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81
e-mail: info@oostendeahoy.be

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 20€
Steunend lid: vanaf 25€

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Voorwoord

Ensor en Spilliaert zijn weer thuis

De voorbije decennia waren de twee nogal op de dool in hun eigen, geliefde stad. Politiek getalm en meer wilde plannen dan concrete beslissingskracht dreven het eigen, door de stad opgebouwd, oeuvre van de twee kunstenaars naar geheimzinnige reserves in donkere depots. Af en toe kregen bepaalde topstukken even tijdelijke glans in binnen- en buitenlandse tentoonstellingen.

Eindelijk krijgen de stedelijke en provinciale collectie van de meesters van het gulzige Noordzeelicht en het spaarzame duister van de dijk nu ruimte en een verhaal in de permanente topstukkenvleugel van Mu.ZEE.

En het blijft feest voor het artistieke duo. Sinds 2008 ziet het Ensorhuis haar bezoekersaantal spectaculair stijgen en zijn er de plannen om dit museum met een bezoekerscentrum uit te breiden.

Daarbij heeft ook Spilliaert zijn eigen Huis in de rotonde west op het eind van de Koninklijke Galerijen, in de omgeving die hem als dwalend nachtelijk flaneur en kunstenaar zo dierbaar was. Dit op initiatief van ereconservator van de KMSKB Anne Adriaens-Pannier, kunstverzamelaar Mark Vanmoerkerke en Dorian van der Brempt, voormalig directeur van de Buren. De opzet van het Spilliaert Huis is het indrukwekkend oeuvre van Spilliaert voor een zo breed mogelijk publiek te ontsluiten en de verbondenheid met zijn stad Oostende te documenteren.

Leon Spilliaert zal er te gast zijn in tijdelijke thematentoonstellingen, stem krijgen in nieuwe publicaties en in een rijke bibliotheek over zijn werk en leven. Het Huis van Spilliaert wordt een monografisch kunstencentrum waar iedereen welkom is die Spilliaert genegen is.

Naast onze eigen Ensorwandeling kunnen we straks ook met groepen in Spilliaerts spoor stappen.

Marc Loy
Voorzitter

In Memoriam: op 7 mei jongstleden overleed in Brugge erenotariss en past vicevoorzitter van de Kamer van Koophandel Oostende, ridder **Paul van Tieghem de Ten Berghe** (1936-2016), die deel uitmaakte van het beschermcomité van gidsenkring Lange Nelle. Hij steunde mee het initiatief om in 1987-'88 een eerste gidsencursus in Oostende te organiseren. De Gidsenkring biedt aan de nabestaanden haar oprecht medeleven aan.

Het Spilliaert Huis

Zaterdag 9 april 2016
Ensorhulde > M. Loy
voor gidsenkring LN

Foto Edwin Fontaine

Op initiatief van ereconservator van de KMSKB Anne Adriaens-Pannier, kunstverzamelaar Mark Vanmoerkerke en Dorian van der Brempt, voormalig directeur van de Buren en Daniël Crabeels, kreeg **Leon Spilliaert** in zijn thuisstad een monografisch kunstcentrum. De opzet is het indrukwekkend oeuvre van Spilliaert voor een zo breed mogelijk publiek te ontsluiten en de verbondenheid met zijn stad te documenteren. De vestiging van **Het Spilliaert Huis** aan de zeedijk, in de Rotonde west van het Thermae Palace, weerspiegelt het Oostende zoals Spilliaert het aan ons openbaarde. Naast een tentoonstellingsruimte wil het Spilliaert Huis zich ook profileren als thuishaven voor wetenschappelijk onderzoek over Léon Spilliaert. Het Huis herbergt een bibliotheek, geeft publicaties uit en wil een platform zijn voor discussie en onderzoek. De tentoonstelling **'Ontmoetingen met Spilliaert'** brengt een unieke selectie meesterwerken uit Belgische privéverzameling.

(tekst & foto M. Loy)

De nieuwe Ensor en Spilliaert-museumvleugel in het Oostendse Kunstmuseum aan Zee, Mu.ZEE is er! De twee Oostendse grootmeesters zijn definitief en permanent weer thuis.

James Ensor en Léon Spilliaert krijgen vanaf nu royaal ruimte in de gelijkvloerse 620 m² grote vleugel van Mu.ZEE in Oostende. De topwerken van de collectie van de stad Oostende en van de provincie zijn er permanent te genieten. Behalve als één of ander werk tijdelijk wordt uitgeleend voor een tijdelijke tentoonstelling. Zo reist Ensors 'Bloemenhoed' in het najaar naar Londen voor de tentoonstelling 'James Ensor by Luc Tuymans' in the Royal Academy of Arts in Londen.

Curator Mieke Mels: " In *Twee grootmeesters van Oostende* wil Mu.ZEE in de eerste plaats haar topstukken laten spreken. Maar achter elk kunstwerk of verhelderend archiefdocument schuilt een resem aan kleine en grote verhalen die ons mee voeren naar het Oostende van toen, weerspiegeld in het Oostende van vandaag en vice versa." (tekst M. Loy)

Het Spilliaert Huis is tijdens het schooljaar te bezoeken op zaterdag van 10 tot 18 uur en op zondag van 11 tot 17 uur. Tijdens de schoolvakanties iedere dag van 10 tot 18 uur en op zondag van 11 tot 17 uur. Algemene toegangsprijs 5 euro.

ZATERDAG 21 MEI 2016 :
BEZOEK AAN DE
BEGRAAFPLAATS STUIVERSTRAAT
Begeleiding door LN-gidsen Katrijn Compernelle & Dirk Beirens

Zogenaamd "Nieuw kerkhof" als pendant van het "Oud kerkhof" aan de Nieuwpoortsesteenweg. Sinds 1927 gelokaliseerd aan zuidwestelijke straatzijde. Art-decogetinte kerkhofmuur van baksteen in wisselend metselverband; decoratie met kransen en toortsen; terugwijkend gebogen gedeelte met erin opgenomen zitbanken en gietijzeren toegangshekken tussen poortgebouwtjes, bureau en mortuarium, onder geknikte bedaking. Aanleg: rechthoekige perken met parallelle rijen graven. Centraal, recht pad geflankeerd door twee pleuranten (2m50) op hoge arduinen sokkel, naar ontwerp van Gentse beeldhouwer Geo Verbanck van circa 1917; sluiten aan bij oudere kerkhofmuur.

Voorts respectievelijk, in vierkant opgestelde obelisk ter nagedachtenis van Oostendse vissers, aflijnende rozelaars, half rond perk met zerken oud-strijders en invaliden uit de Eerste en de Tweede Wereldoorlog aansluitend bij calvarieberg waar achter columbarium en strooiweide met bronzen sculptuur 'Levensboom' op betonnen paal naar ontwerp van Oostendse beeldhouwer J. De Maeyer van 1976. Verder: soldatenkerkhof Commonwealth, omhaagde joodse begraafplaats, begraafplaats voor moslims, kinderperk en een aantal markante graven van meer en minder bekende stadsgenoten.

(<https://inventaris.onroerendergoed.be/dibe/relict/59139>)

Afspraak: 14.30 uur aan de ingang van de begraafplaats Stuiverstraat
duur: twee uur - maximaal 25 personen -
Leden gratis & niet-leden: € 2,5
Inschrijving verplicht bij Patricia Veris
op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

**ZONDAG 5 JUNI 2016 : THEMAWANDELING
'OPWARMING VAN DE AARDE IN BREDENE'
Begeleiding door LN-gids Piet Daman**

Foto D. Beirens

De gids leidt je op begaanbare paden door duin en strand en vertelt honderd-uit over de diverse aspecten en gevolgen van de klimaatveranderingen.

In het bewandelde natuurlijke kustbiotoop komen ook aan bod: de zeespiegelrijzing, de verzuring van de oceanen, de invloed op fauna & flora en de werken voor de kustbeveiliging.

Er is ook aandacht voor het verleden, de evolutie en de vooruitzichten.

Afspraak: 10.30 uur >> VERTREK & AANKOMST tramhalte RENBAAN (HIPPODROOM)-BREDENE : wandeling voor iedere stapper toegankelijk.

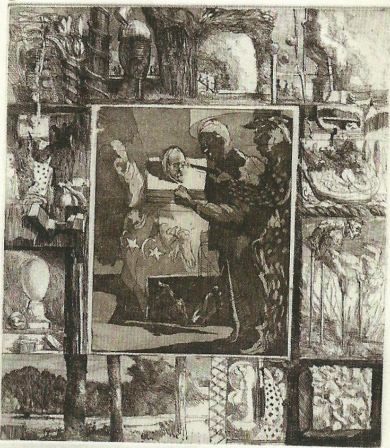
Duur: twee uur - Maximaal 25 personen - Leden gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

WOENSDAG 14 SEPTEMBER 2016 :

**BEZOEK AAN HET WERKATELIER VAN GRAFICUS
ROLAND DE WINTER - ONDERDOMPELING IN DE
WERELD VAN DE GRAFIEK**

*op wankel trappen loopt broos
een nachtdonkere vorst,
zijn passen rafelen webben van stof, sintelgrijs
rond zijn voeten klapwieken wolven
hij opent mijn zolder vol woorden*

Erna Schelstraete
bij ets 'Het huis van licht en donker' (fragment)

www.rodewinter.be - rodewinter@gmail.com

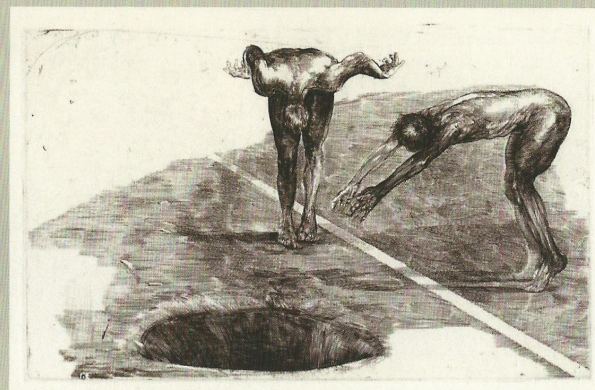
tel.: 059 43 79 77

Graaf de Smet de Naeyerlaan 88 - 8400 Oostende

ROLAND DE WINTER
GRAFICUS

ETSEN - GRAVURES - MEZZOTINT
TEKENINGEN (potlood, zilverstift)

*misschien vroeg de ene ooit waarom
staan we hier zo naakt, trekken we die lijn
zo wit, zo strak, bewaken we dit gat
waarop de ander zei omdat
wij lakeien van de leegte zijn, van niet beter weten*
Bruno Verleyen bij kopergravure 'Divers', De Vallei XXI (fragment)

**Roland De Winter (°1948) vertelt over grafiek en toont ons hoe een grafisch
werk tot stand komt, van de prille tekening over de ets tot een drukproef.**

Vrije grafiek, glasraam, mozaïek en monumentaal tekenen Hoger Sint-Lucasinstituut, Gent (1967-1970); afstudeerproject kopergravure + monotype, diepdruk en zeefdruk o.l.v. Joseph Zirker (USA) en Liz Panett (GB), ingericht door de Academie van Sint-Niklaas (1989) + beeldverwerking Photoshop, Painter, Illustrator, Ecologisch etsen (zelfstudie)

Afspraak: 14.30 uur Graaf de Smet de Naeyerlaan 88, Oostende

Maximaal 15 personen - Leden: € 7,5 / niet-leden: € 10 (drankje inbegrepen)

Duur: anderhalf uur - Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

**Inschrijving definitief na overschrijving van € 7,5/10 per persoon op
Lange Nelle vzw BE91 3800 0491 8476 met vermelding atelierbezoek 14.09**

ZATERDAG 15 OKTOBER 2016 : BEZOEK AAN HET MRCC OOSTEROEVER OOSTENDE

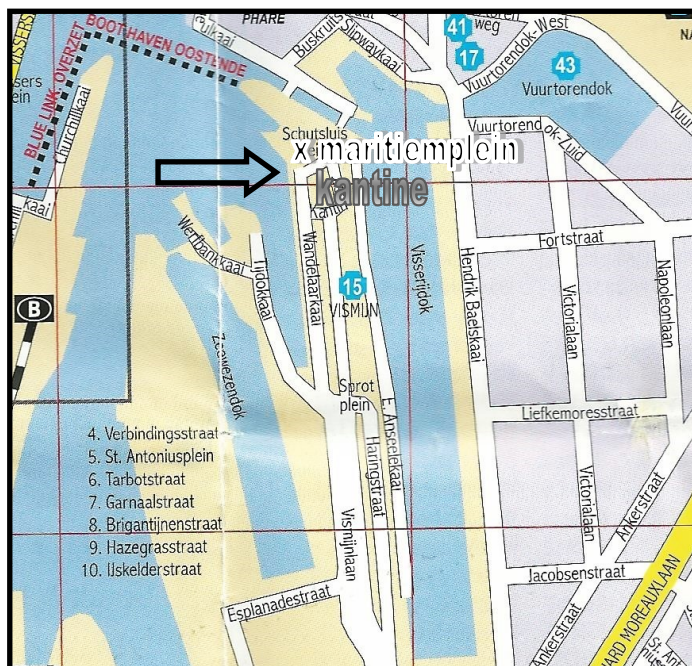
Het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) in Oostende is hét centrale meldpunt voor ongevallen op zee, zoals bijvoorbeeld: schepen in nood, ongevallen en olieverontreiniging, maar ook recreanten in de problemen. Na ontvangst van een dergelijke melding, worden de kustwachtpartners gewaarschuwd die naar aanleiding van de gebeurtenis een taak te vervullen hebben bij de afhandeling van het incident.

De coördinatie van de taken op de Noordzee moet ervoor zorgen dat personeel, opdrachten en middelen op elkaar worden afgestemd over de grenzen van de verschillende administraties heen.

Het MRCC heeft een grote verantwoordelijkheid voor de coördinatie van al deze betrokken instanties bij reddingsacties of milieu-incidenten. Het MRCC beluistert continu de noodfrequenties. Hiervoor wordt het noodkanaal beluisterd zodat een noodoproep onmiddellijk wordt opgevangen. Van zodra de noodoproep binnenkomt, gebeurt een 'dispatching' naar de verschillende kustwachtpartners die een rol te vervullen. (<http://www.scheepvaartbegeleiding.be/nl/mrcc/taken>)

Réjane Gyssens is sinds 2009 nautisch dienstchef van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC), in de volksmond bekend als de kustwacht. "Alle aanvaringen, evacuaties, verdrinkingen of incidenten die zich buiten de havens bevinden, worden door ons verwerkt. In 2005 waren er 97 incidenten; in 2015 waren er 481 oproepen. "Dat is een vervijfvoudiging op 10 jaar tijd. Maar ook de voorbije jaren was er een sterke groei. Sinds 2012 is het aantal oproepen met een kwart gestegen. En tussen 2014 en 2015 steeg het met 15 procent."

(EFO in: Krant van West-Vl., editie De Zeevacht, Oostende, 05.02.2016)

Afspraak: 's morgens om **09.30** uur MRCC, Maritiem Plein 3, Oostende
Maximaal 30 personen - Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

VRIJDAG 25 NOVEMBER 2016 :

DE GEBROEDERS DEGRAVE

door Eddy Masschalk

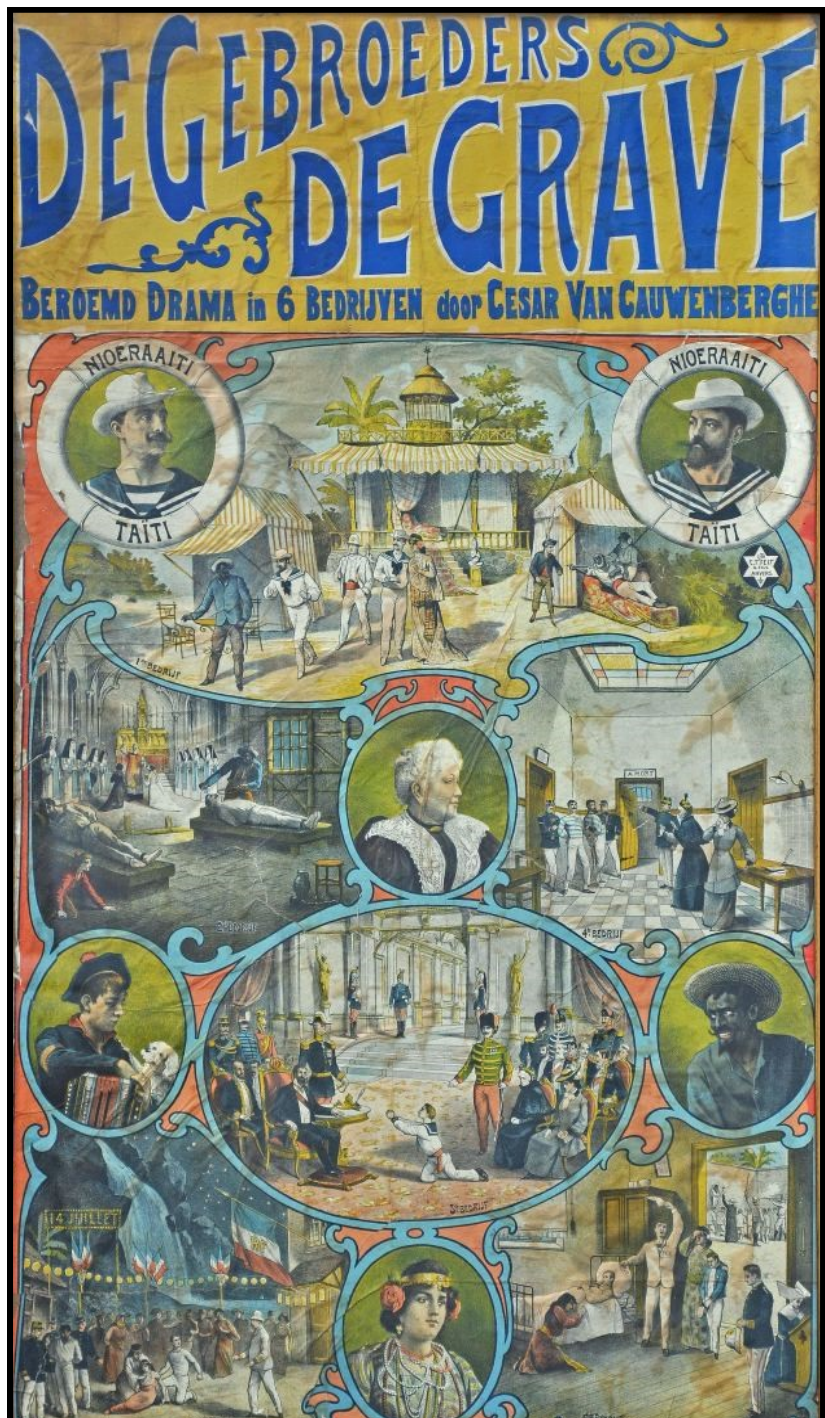
Eind 19de eeuw haalden twee Oostendse broers, 'de gebroeders Degrave', geregeld de internationale voorpagina's. Niet alleen omwille van hun zeer heldhaftige reddingen op de Noordzee maar vooral omwille van moord en piraterij aan de andere kant van de wereld, in de Stille Oceaan.

Het verhaal van de waar gebeurde feiten tart elke verbeelding. Een gelijkaardig verhaal, namelijk dat van Papillon op het Duivelseiland, kan eigenlijk beschouwd worden als slechts één van de vele doordringende hoofdstukken die de gebroeders beleefd hebben.

Verschillende Franse presidenten werden vanuit de hoogste Belgische kringen gecontacteerd om de veroordeling ter dood af te zwakken. Hun uitzonderlijke avonturen inspireerden zelfs Jules Verne tot het schrijven van 'Les frères Kip'. Ook een toneelstuk over hun belevenissen, dat telkens heel wat reacties uitlokte in de zalen, werd meer dan 1000 keer opgevoerd zowel in het Nederlands, Frans of Duits.

Eddy Masschalck kon gebruik maken van onbekende familiedocumenten en van zeer recent opgedoken brieven daterend van kort na hun veroordeling, om het leven van deze Oostendse figuren te reconstrueren.

Dit zeer uitzonderlijk verhaal van twee Oostendenaars komt hij ons vertellen.

Afspraak: 19.30 uur in CC De Grote Post, Leslokaal (lift links > zie bordjes)

Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

VRIJDAG 16 DECEMBER 2016 :

DE BELLE ÉPOQUE IN OOSTENDE

geïllustreerde lezing door Dirk Beirens

De meer voor de hand liggende titel was 'Oostende in de belle époque', maar die is nogal cliché: Parijs in de ..., Berlijn in de ... en aangezien de lezing vertrekt van nog zichtbare sporen in de stad, koos ik voor hogervermelde kop.

In 2005 zette de Dienst Cultuur de tentoonstelling '1905, wonderjaar van Leopold II' op en stelde ze met het Davidsfonds een degelijk gedocumenteerd en geïllustreerd boek samen: 'Een gouden tijd van vrolijkheid en vernieuwing. Oostende ontpopte zich tot een mondaine badplaats met wereldfaam. In 1905 - België vierde zijn 75 ste verjaardag - naderden enkele prestigieuze projecten hun voltooiing. (...) De nieuwe Koninklijke Schouwburg ging open. Het grondig gerenoveerde Kursaal pakte uit met een uitgelezen programmatie, een volwaardig postgebouw stond in de steigers. Er werd met man en macht gewerkt aan de uitbreiding van de haven. De Sint-Petrus -en Pauluskerk werd ingehuldigd. De koninklijke baan, de eerste geasfalteerde autoweg in België, werd afgewerkt. Oostende trok toen inderdaad de 'beau monde' van heel Europa en van ver daarbuiten aan.'

Maar die medaille had ook een keerzijde. Mede door het boomende toerisme werd de vissersbevolking van de grote lanen, kaaien en promenades samengedrongen in enkele achterliggende straten op wandelafstand van de happy few-wereld. Ook Ensor had er oog voor. En aan de rand van het stadscentrum wachtten ambachtslui & arbeiders op de broodnodige sanering van hun wijken.

Het begrip 'belle époque' wordt vooral gehanteerd in België en Frankrijk; in Groot-Brittannië heeft men het over de 'Victoriaanse & Edwardiaanse tijd' en in Duitsland koos men voor het 'Wilhelmisme'. Volgens sommige auteurs duurde de belle époque van 1870 (einde Frans-Pruisische oorlog) tot 1914 (begin Eerste Wereldoorlog). Anderen schatten ze korter in: 1890-1914. Wat Oostende aangaat, kies ik voor 1880 (eerste grote kursaal begint te draaien) - 1909 (geldkraan toe door dood Leopold II)/1914.

In elk geval blijft die periode vanuit ons huidige tijdsbesef ongemeen boeiend en verrassend, een 'vreemde mengeling van cultuurpessimisme en vooruitgangsgeloof'. Dat wil ik met jullie, kijkers en toehoorders, delen.

Afspraak: 19.30 uur in CC De Grote Post, Leslokaal (lift links > zie bordjes)

Leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

ZOMERWANDELINGEN 2016 GEORGANISEERD **DOOR TOERISME OOSTENDE**

De wandeling is gratis maar reservatie vooraf via Toerisme Oostende is verplicht. (aantal deelnemers beperkt tot 25) Dat kan telefonisch op het nummer 059 70 11 99 of via e-mail naar info@visitoostende.be. Gidsenkring Lange Nelle is niet aansprakelijk voor mogelijke fouten en/of wijzigingen in de onderstaande programmatie.

1) BEELDENWANDELING

Woensdag 06.07 — donderdag 21.07 — dinsdag 09.08 — woensdag 24.08

Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

2) ERFGOED MET SMAAK-WANDELING

Donderdag 14.07 — dinsdag 02.08 — woensdag 17.08

Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

3) OOSTEROEVERWANDELING

Dinsdag 05.07 — woensdag 20.07 — donderdag 04.08 — dinsdag 23.08

Telkens afspraak aan de aanlegsteiger van de overzet (kant Maritiem Plein/Vuurtoeren) voor stipt vertrek om 10.00 uur.

4) WANDELING PETIT NICE / PETIT PARIS

Woensdag 13.07 — donderdag 28.07 — dinsdag 16.08 — woensdag 31.08

Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

5) LEOPOLD II-WANDELING

Donderdag 07.07 — dinsdag 26.07 — woensdag 10.08 — donderdag 25.08

Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

6) VISSERSKAAIWANDELING

Dinsdag 12.07 — woensdag 27.07 — donderdag 11.08 - dinsdag 30.08

Telkens afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

7) GELEIDE FIETSTOCHT NAAR STENE (max. 12 deelnemers!)

Dinsdag 19.07 - woensdag 03.08 — donderdag 18.08

Telkens afspraak onder de luifel van het Kursaal voor stipt vertrek om 14 uur.

8) PROMENADE GUIDÉE EN CENTRE VILLE

Vrijdag 15.07—vrijdag 29.07—vrijdag 05.08—vrijdag 19.08

Telkens afspraak in Lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om 10.00 uur.

9) MARITIEME AVONDWANDELINGEN (nadruk op zee, strand, haven, ...)

Zondag 26.06 - zondag 17.07—zondag 31.07—zondag 14.08—zondag 28.08

Afspraak in lounge Toerisme Oostende voor stipt vertrek om **18 uur.**

ZOMERWANDELINGEN 2016 GEORGANISEERD DOOR GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

De wandeling (duur 1.30' à 2 u.) is gratis maar inschrijven is verplicht bij Patricia Veris op 059 806 239 of via email naar patricia.veris@skynet.be / max. 25 deelnemers / www.gidsenkringoostende.be

Zaterdag 2 juli 2016 **STADSKERNWANDELING**

> 10.30 uur > afspraak voor ingang lokettenzaal (trein)station Oostende

Zaterdag 9 juli 2016 **WANDELING 'VERBORGEN PLEKJES VAN OOSTENDE'**

> 10.30 uur > afspraak voorplein St.-Petrus- en -Pauluskerk

Zaterdag 16 juli 2016 **ZEEBONKWANDELING**

> 10.30 uur > afspraak voor ingang lokettenzaal (trein)station Oostende

Zaterdag 23 juli 2016 **WANDELING MARIA-HENDRIKAPARK**

> 10.30 uur > afspraak aan de fietsenstalling randparking Iependreef

Zaterdag 30 juli 2016 **LEOPOLD II -WANDELING WEST**

> 10.30 uur > afspraak aan ruitermonument Leopold II - Boudewijnpromenade/zeedijk

Zaterdag 06 augustus 2016 **WANDELING VUURTORENWIJK (OPEX)**

> 14.30 uur > afspraak aan tramhalte 'Weg naar vismijn' (Lijn Knokke)

Zaterdag 13 augustus 2016 **NAPOLEONWANDELING**

> 14.30 uur > afspraak aan het Spaans Huisje, Christinastraat 67 (centrum)

Zaterdag 20 augustus 2016 **WANDELING 'VERBORGEN PLEKJES VAN OOSTENDE'**

> 10.30 uur > afspraak voorplein St.-Petrus- en -Pauluskerk

Zaterdag 27 augustus 2016 **OOSTEROEVERWANDELING**

> 10.30 uur > afspraak aanlegsteiger overzet kant Maritiem Plein (kant vismijn)

Foto's M. Loy

Hoe de 'Vole Au Vent' het stadsbeeld kleurt (hier: zwartwit). Het nieuwe installatieschip voor windmolens van Jan De Nul werd eind april gedoopt door Koningin Mathilde en levert windmolens voor Nobelwind, het 4de Noordzeepark.

Kleine mensjes gefascineerd door nog kleinere mensjes die op een gevelplint deel uitmaken van een trompe l'oeil in de rustige Moerasstraat in het kader van het geslaagde evenement The Crystal Ship.

Jaune is een Belgische kunstenaar die bekend is voor zijn humoristische vuilnismannetjes.

Het idee van deze ontstond door zijn eigen ervaring als vuilnisman. Hij realiseerde zich dat hij onzichtbaar bleek te zijn ondanks dat hij een fluogele jas moest dragen.

Foto D. Beirens

Nieuwe straatnaamborden vermelden ook duidelijk de administratieve wijk ...

**PRINTEN – PLOTTEN
KOPIEREN – DIGITALISEREN
INBINDEN – LAMINEREN
KANTOORARTIKELEN
STEMPELS – GRAVEERPLATEN**

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13

8400 OOSTENDE

Tel. 059/70.16.12

Fax 059/80.66.57

e-mail: reprodux@telenet.be

www.reprodux.be

Dans der giganten

Fintan Magee, Australië, Guldensporenlaan 2

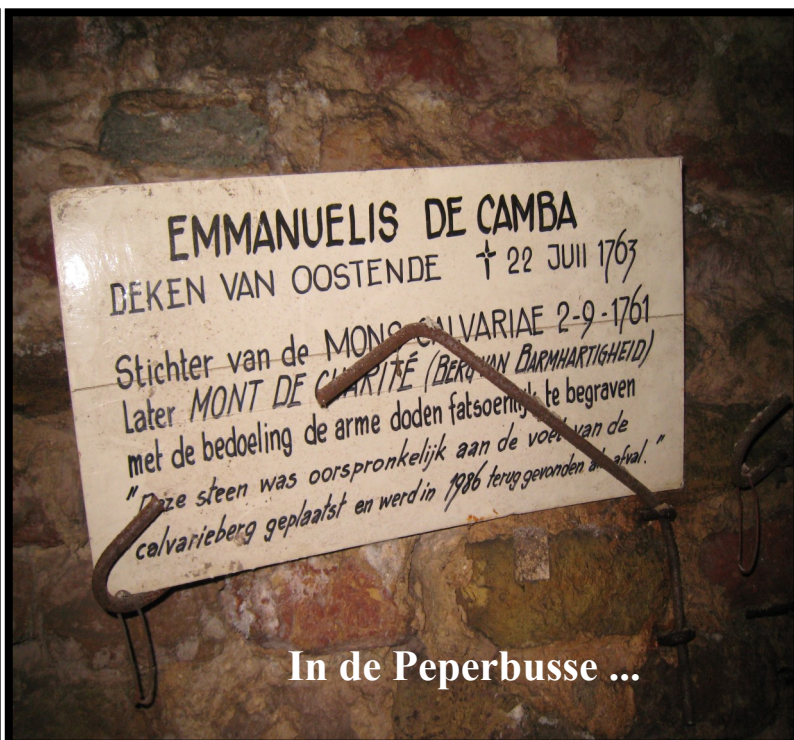
Bart Peeters

Poolijs

**Nu elke redder in Oostende-bad
Je wat graag in zijn branding had gehad**
En alle liberalen hun blikken laten dwalen
Omdat je plots de kamer binnentrad
(...)

<http://muzikum.eu/nl/123-355-5968/bart-peeters/poolijs-songtekst.html#ixzz48FjQ0jXE>

Foto's D. Beirens

Sgraffito 'Oostende' opnieuw te bewonderen in het Gentse Sint-Pietersstation.

'Midden **november 2007** zijn wij in de hal van het beschermde stationsgebouw gestart met de restauratie van de sgraffiti, de historische muur- en plafondschilderingen', zegt woordvoerder Geert Dierckx van de NMBS-Holding. 'De schilderijen worden volledig gereinigd en getoucheerd met aandacht voor de originele kleuren.' Sgraffito is een techniek waarbij twee of meer verschillende gekleurde lagen pleister op elkaar worden aangebracht. In de bovenste laag worden lijntekeningen ingekrast en ingekleurd volgens de fresco-techniek. De sgraffiti in het Sint-Pietersstation zijn van kunstenaar Prosper Cornelis.

'Een van de blikvangers is de sgraffito die de **stad Oostende** (nvdr: met 2 sleutels?) uitbeeldt', zegt Dierckx. 'Het tafereel met de koningin der badsteden werd immers nooit eerder vertoond. Het zat weggestopt achter het plafond van de oude lokettenzaal. Vooraan zijn drie schepen zichtbaar, waaronder een stoomboot met volle zeilen: de Princesse Elisabeth. De voorstelling werd geromantiseerd door de kunstenaar, want normaal werden de zeilen nooit samen met motor gebruikt. Uit de schoorsteen komt een rookpluim. De badgasten amuseren zich kostelijk op het strand en in de zee. Op de achtergrond is de toenmalige skyline van Oostende zichtbaar. Ook de oriëntatie van het paneel in het station is opmerkelijk. Het paneel Oostende bevindt zich daadwerkelijk in de richting van de stad Oostende.' Ook de sgraffiti met de steden Kortrijk, Ieper, Brugge, Oudenaarde, Mechelen en Gent zijn gerestaureerd. Het Sint-Pietersstation werd immers in 1913 gebouwd voor de Wereldtentoonstelling die in dat jaar in Gent plaatsvond. Het was de bedoeling dat de honderdduizenden bezoekers konden kennismaken met de verschillende Belgische steden. Ook Antwerpen, Doornik, Bergen, Namen, Brussel en Luik staan op de muren afgebeeld.

Gedeeltelijk uit http://www.nieuwsblad.be/cnt/bltda_20090528_001

Foto D. Beirens

Zeven nieuwe kustgidsen kregen het diploma (in handen) tijdens een plechtigheid in Syntra West Oostende: Martine Boels, Lena Deruwe, Martie Hennin, Dirk De-meulenaere, Michel De Wit, Marie Claude Gheyle en Gem. Dhaenens. Enkele gidsen hebben zich ook aangesloten bij “Lange Nelle Oostende”.

Dement vzw krijgt

PRIJS CULTUURRAAD OOSTENDE

In het CC De Grote Post werd op vrijdagavond 18 maart 2016 de prijs cultuurraad 2015 uitgereikt aan de erfgoedvereniging vzw Dement Oostende.

De vzw Dement werd voorgedragen door De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring “De Plate”, de vzw Hippodroomwijk en de **Oostendse gidsenkring Lange Nelle**.

Voor deze prijs waren er diverse 'concurrenten': Sonja Decraemer, Michaël Vancraeynest & Dirk Ooms, Vrijstaat O en Radio Amateur Club Oostende.

Vzw Dement slaagde er in zijn 10-jarig bestaan in om heel wat mensen (inwoners & tweedeverblijvers) via acties en projecten voor het Oostendse erfgoed te sensibiliseren.

PROFICIAT!! vanwege Gidsenkring LN.

Op maandag 9 mei jongstleden bezocht een delegatie LN-gidsen de scheepswerf IDP waar het schoolschip Mercator gerenoveerd & gerestaureerd wordt. In januari 1991 al leerde de prille gid-senkring de scheepswerf kennen door een bezoek aan de vestiging Nieuwe Werfkaai 2 o.l.v. van visserijdeskundige H. Laplasse.

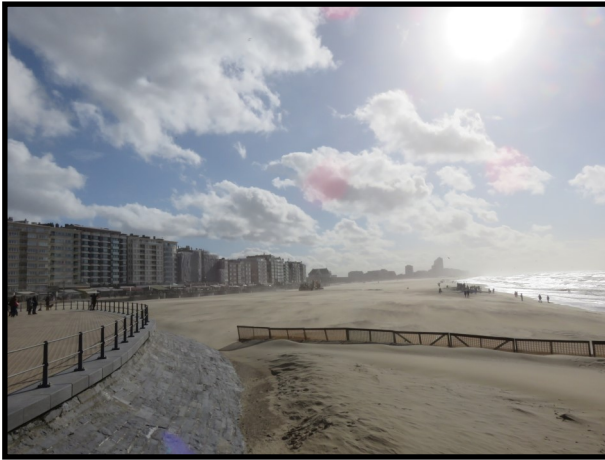
Scheepswerf IDP ('Industrielle des Pêcheries') is gespecialiseerd in de reparatie en het onderhoud van professionele schepen, evenals de nieuwbouw van werkboten. Scheepswerf IDP kan staalreparaties, piping, mechanische werken, bouwwerken (staal, aluminium, roestvrij staal) en alle aanverwante diensten leveren. Ze hebben droogdokfaciliteiten: synchroliften 35 m x 13,5 m (1000 T) en 80 m x 18 m (1.750 T) en zijn een BV erkende werkplaats. (<http://www.flanders-maritime-cluster.be/lid/idp-scheepswerf>)

Heel gedreven general manager Philippe De Vestele wijdde het geïnteresseerde gezelschap in in het reilen en zeilen van de scheepswerf, vroeger en nu, via een powerpointpresentatie en zijn eigen levensgetuigenis. De kers op de taart was de aanblik van de 'gestripte' Mercator met de uitleg over wat en hoe gerenoveerd wordt.

De 'Industrielle des Pêcheries' werd in 1922 gesticht, mede door de bekende John Bauwens. Direct was de werf ook verbonden met de 'Pêcheries à vapeur'. In WOII werden de werkplaatsen vernield. De werf werd heropgestart door Piet & Mathieu De Vestele en men concentreerde zich op visserij, scheepvaart & industrie. Vanaf 2000: de Marine, de grote scheepvaart, speciale projecten, offshore, harbour repairs. De loods in de achterhaven (nu met Mercator) is sinds 2013 in gebruik.

Foto M. Loy

Krijgt het Noordzeestrand tussen het Kursaal en het sportstrand straks een houten wandelpad? De Franse architecten Iris Chervet, Adrien Daniel en Pierre Chastel wonnen alvast de architectuurwedstrijd om een zogenaamde 'beach walk' te ontwerpen. <http://www.hln.be/regio/nieuws-uit-oostende/noordzeestrand-krijgt-mogelijk-houten-wandelweg-a2651632/>

Daar zijn ze weer de vliegende affiches met krom Nederlands ... misschien kunnen de tapijten de vastgestelde Thermae gebouwproblemen helpen afdekken.

Foto's D. Beirens

Azuriet Reizen

Uw Reis. Onze Passie.

AZURIET OOSTENDE
KASTANJELAAN 3
8400 OOSTENDE
059 51 49 51
<http://www.azuriet.be>

*U kan bij ons terecht voor zowel
pakketreizen als al uw à la carte
aanvragen !*

Tweetalige affiche (alleen Nederlands afgebeeld) van de stad Oostende met een veertiendaags feestprogramma uit 1954. Naast tentoonstellingen & sportwedstrijden, vonden ook de zeewijding en een rit in de Ronde van Frankrijk plaats. En jawel, het onmisbare vuurwerk.

De achtergrond biedt een blauwe (echt waar) lucht en silhouetten van schepen en badgasten: zon, zee en strand.

Ontwerp door Eddie Lateste (1929—2004) filmregisseur, producer en animator die in Oostende woonde.

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

BIO SHOP

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

Van de verschillende reacties die ik kreeg op de tentoonstelling ‘Hommage aan Jo Maes’ (OMD 14.09.2015 – zie ook Gidsenblad jg. 27, 2015, nrs. 1 & 2) in de lokettenzaal van het CC De Grote Post is me die van Roger Arnoys speciaal bijgebleven.

Roger maakte mij er in een brief attent op dat zijn vader Gustaaf met enkele helpers de keramische reliëfs met de postgeschiedenis van Jo Maes in de lokettenzaal van het P.T.T-gebouw gemonteerd had. Gustaaf Arnoys werkte immers na de oorlog een tijd in de Nieuwpoortse ‘Ruls’ fabriek van beheerder Florizoone waar de keramieken van Maes vervaardigd werden. ‘Ruls’ fabriek of nog ‘de briekkerie’ was de volkse benaming voor de ‘Briqueteries Mécaniques de Nieuport et Extensions N.V. . Meer over Gustaaf en de steenbakkerij vind je in het prachtig gedocumenteerde en geïllustreerde boek ‘De schipperswinkel en de twee gezusters’ – historische notities over de binnenscheepvaart te Nieuwpoort en omstreken van Roger Arnoys, Patricia Soetaert & Gilbert Ghyselbrecht, 2016.

Toen ik hem een tijd later opzocht, leerde ik een fervent verzamelaar en buitengewoon kenner van de wereld van telecommunicatie en maritieme radio kennen. Op een heel duidelijke & overtuigende wijze introduceerde hij mij in weinig bekend materiaal. De man blijft erg dynamisch niettegenstaande de constante zorg voor zijn echtgenote en zijn problematisch gezichtsvermogen. Graag had hij zijn verzameling overgemaakt aan een actieve overheidsinstantie maar voorlopig ving hij overal bot. Blijkbaar is geen enkel archief direct geïnteresseerd in de materie.

Daarom probeert Roger een en ander te redden door te publiceren. Via <https://www.shopmybooks.com> kunnen volgende werken gekocht worden. Ze werden uitgegeven door de Vrienden van het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke vzw.

1 Maritieme Radio (2009) – de Belgische kuststations, 131 blz.

De geschiedenis van de Belgische kuststations is een verhaal dat begint in 1900 met vonkenzenders, cohererontvangers en morsesignalen. Na 100 jaar technologische vooruitgang en internationale organisatorische ontwikkelingen in de maritieme radiowereld zijn de punten en strepen, samen met de marconisten, verdwenen. Een nieuw wereldomvattend maritiem nood- en veiligheidssysteem kwam tot stand en de meeste kuststations sloten hun deuren. Als een van de weinigen overleefde Oostende Radio deze omwenteling. Dit historisch overzicht schetst de evolutie van de Belgische maritieme radiodiensten die zo oud zijn als de radio zelf, tot 2009.

(<http://www.etwie.be/publicatie/de-belgische-kuststations-historisch-overzicht>)

Fragment, blz. 12:

“In januari 1901 liep de bark ‘Medora’ aan de grond op de Ratelbank. De opvarenden wisten de aandacht te trekken van de mailboot ‘Princesse Clémentine’, die onmiddellijk PER RADIO, om hulp vroeg en hen even later kon meedelen dat bijstand onderweg was. Nadien had het lichtschip ‘Ruytingen’ pech aan de verlichtingsinstallatie. Ook dit schip ontving, na tussenkomst van de mailboot en het kuststation in De Panne, hulp uit Duinkerke. Toen uiteindelijk de ‘Princesse Clémentine’ zelf bij dichte mist voor de Belgische kust vastliep op 19 januari 1901, kon bijna onmiddellijk sleepboothulp worden verleend. Bij het volgende tij was het schip opnieuw vlot.”

(met toestemming van dhr. Arnoys overgenomen)

2 Maritieme Radio (2011) – geschiedenis van de Belgische kuststations in de periode 1900-1914, 314 blz.

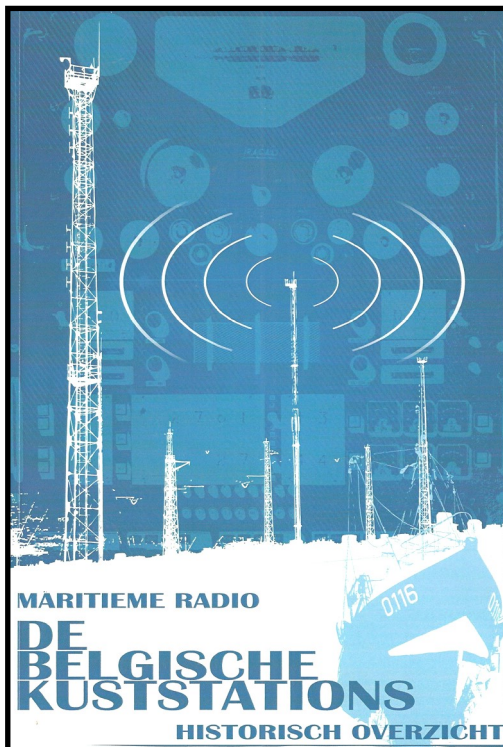
De historiek van de draadloze telegrafie in De Panne, Nieuwpoort, Antwerpen en aan boord van de mailboot Princesse Clémentine en een beknopt overzicht van de radiotechniek in de periode 1900-1914.

3 Geschiedenis van het Zendcentrum SCRE te Ruisselede/Wingene en de dienst BELRADIO (2013), 301 blz.

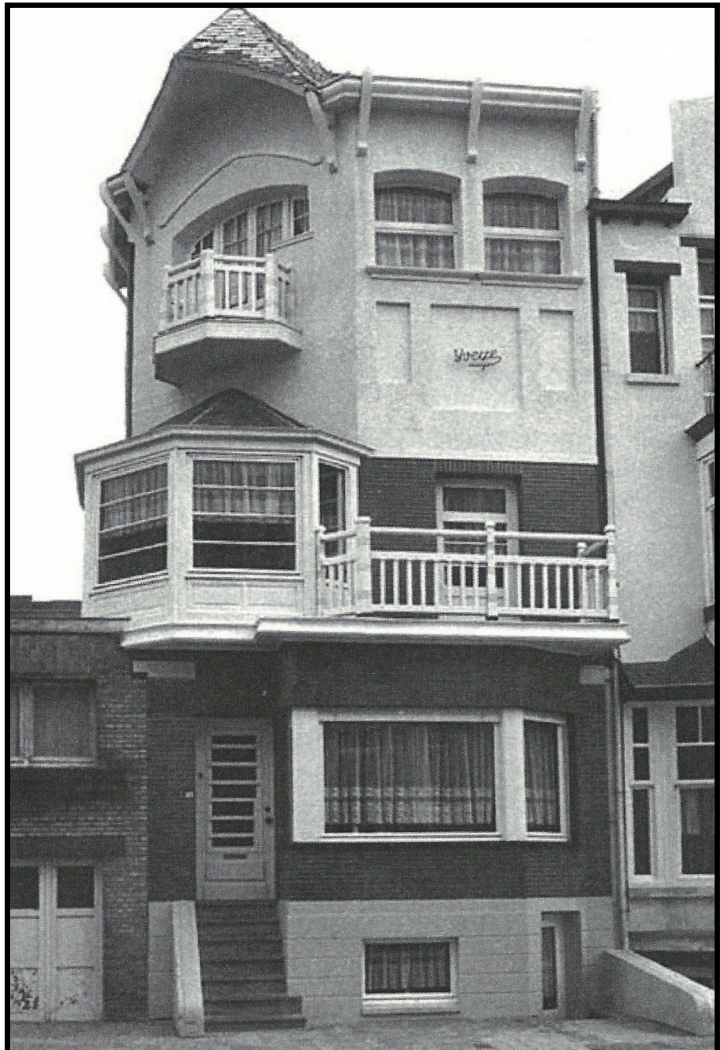
4 Radiocommunicatie met de mailboten van de lijn Oostende – Dover (2014), 342 blz.

Een bijdrage tot de geschiedenis van de zeevaartlijn Oostende-Dover en van de maritieme radiodiensten bij de Regie van Telegrafie en Telefonie. Komen aan bod: de Belgische maritieme radio voor, tijdens en na WOI, Oostende Radio en de mailboten na WOII.

Roger Arnoys (Nieuwpoort, 1933) begon zijn loopbaan in 1951 bij de Kust- en Scheepsradiodienst van de RTT in Oostende. Hij werkte een tijd in het communicatiecentrum BCRF/MUX van BELRADIO in Brussel en vervolgens bij de technische dienst van RMD Oostende tot 1993. Hij was als technisch verificateur medeorganisator van een reeks tentoonstellingen over maritieme radio en radio in het algemeen.

In oktober 1900 werd gestart met de inrichting van een radiostation in de villa hiernaast. Ze was via een speciale telegraaflijn met het telegraafkantoor Oostende-Kaai verbonden, zodat de telegrammen direct behandeld konden worden (ook die van de 'Princesse Clementine').

De Panne, 1980: Les Pavots, nu villa Yvette.
De historische villa werd gesloopt in 2006.

OOSTENDE EN HAAR MINISTERS

Michel De Wit
Regiogids Kust

Geboren in Oostende en
niet-politiek actief in Oostende

August Beernaert
Katholiek 1829-1912

Louis Major
Socialist 1902-1985

Monica De Coninck
Socialist 1956

Geboren in Oostende en
politiek actief in Oostende

Hendrik Baels
Katholiek 1878-1951

Adolf Van Glabbeke
Liberaal 1904-1959

Jan Piers
Katholiek 1920-1998

Bart Tommelein
Liberaal 1962

Politiek aangespoeld in
Oostende

Johan Vande Lanotte
Socialist 1955

John Crombez
Socialist 1973

Reginald Moreels
Katholiek 1949

Op 4 mei 2016 legt Bart Tommelein de eed af als Vlaams minister. De eerste Oostendenaar in een Vlaamse regering. Hij komt over uit de federale regering, waar hij in de zomer van 2014 de bevoegdheid Noordzee overnam van stadsgenoot Johan Vande Lanotte. Acht andere Oostendse excellenties vervulden het plaatje. Hoe hebben deze politici vanuit Brussel mee vorm gegeven aan de ontwikkeling van Oostende? Zien we parallellen tussen deze politieke carrières? Niet alle tien excellenties waren even actief in Oostende. Daarom bespreken we er slechts zeven.

Sinds 1830 tot vandaag tellen we inderdaad tien Oostendse excellenties (zie foto mozaïek). Is dit veel voor een stad met 70.000 inwoners? Als we dit cijfer herleiden per 10.000 inwoners dan spant Oostende duidelijk de kroon met 1,5 ministers per 10.000 inwoners. Brugge en Gent komen respectievelijk op 1 en 0,6. Voor een stad is het heel belangrijk om ministers in haar rangen te hebben. Zij kunnen in de regering mee aan de kar trekken voor de ‘Oostendse dossiers’. Maar nog belangrijker is het om als minister een bevoegdheid in portefeuille te hebben die van primordiaal belang is voor de stad zelf. Om deze reden is de allereerste minister van zeevisserij (Hendrik Baels), toerisme (Jan Piers) en de Noordzee (Johan Vande Lanotte) telkens een Oostendenaar. Ook Bart Tommelein ging aanvankelijk voor de Noordzee. Toeval?

Koninklijk

De megalomane bouwplannen van Leopold II in Brussel en Oostende kosten handenvol geld. **August Beernaert** zit van 1873 tot 1894 aan de hoogste politieke knoppen. Hij is minister van Openbare Werken, gedurende tien jaar premier en (aanvankelijk) steunpilaar van de koning. Alhoewel hij als kleuter Oostende verlaat, blijft hij via zijn naar Oostende teruggekeerde zus (kunstenares Euphrosine Beernaert) een band met de stad houden. Beernaert ijvert bij de militaire overheid om in 1886 een stuk van de Hazegras-kazerne af te staan voor de aanleg van het Maria-Hendrikapark. Vandaag herhaalt de geschiedenis zich en wordt de resterende militaire ruimte verder ingeperkt voor het woonproject Majoor Bootsman. In 1909 krijgt Beernaert de Nobelprijs voor de Vrede voor het vreedevol oplossen van internationale geschillen en wat later prijkt zijn borstbeeld op het Marie-Joséplein.

Visserij

In de periode 1920-1933 wendt **Hendrik Baels** zijn politieke macht aan om het leven van de vissers te verbeteren en subsidieert hij de nieuwe vismijn op de Oosteroever en de modernisering van de haven. De sociale strijd voor de vissers was ook een politieke strijd tussen katholieken en socialisten. Ook Edward Anseele wil vanuit Gent met de Rode Vloot (coöperatieve gedachte doorgezet in de visserij) de vissers aan zich binden. In 1926-1927 zitten ze samen in de regering Jaspar I. Beide politici beconcurreren elkaar in een opbod van sociale voordelen voor de visserij. In 1933 wordt Hendrik Baels gouverneur van de provincie West-Vlaanderen. In 1936 wordt door zijn toedoen de ‘Officieele Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer voor West-Vlaanderen’ opgericht, de voorloper van het huidige Westtoer. Grote bedoeling is promotie maken voor West-Vlaanderen en de kust in het bijzonder. Of hoe een kustgouverneur eigen accenten legt.

Wederopbouw

Op 25 mei 1940 wordt een groot stuk van de Oostendse binnenstad gebombardeerd. Van het stadhuis op het Wapenplein blijft weinig over. Als burgemeester **Adolf Van Glabbeke** in 1954 minister van Wederopbouw wordt, gaat het dossier razend snel vooruit. Er komt niet alleen 100% staatssteun voor een nieuw stadhuis, maar ook voor een Feest- en Cultuurpaleis, een stedelijke vakschool en een slachthuis nabij het station. Het stadhuis wordt buiten het centrum gebouwd, op het derde Visserijdok. Het dempen van dit dok is een eerste aanzet om de visserijsector uit het centrum te doen verdwijnen richting Oosteroever, waardoor het toerisme meer ruimte krijgt.

Massatoerisme

De politieke carrière van **Jan Piers** speelt zich af in de golden sixties, de opkomst van het massatoerisme. Piers wordt minister van Openbaar Ambt en staatssecretaris van Toerisme in de regering van Paul Vanden Boeynants. Het massatoerisme vraagt een aanpassing van het toeristisch apparaat. Individuele huizen worden gesloopt ten gunste van appartementsgebouwen. De Koninklijke Schouwburg en het omliggende bouwblok in de Van Iseghemlaan moeten plaats ruimen voor het Europacentrum, het hoogste bewoonde gebouw in West-Vlaanderen. Door het verdwijnen van diverse belle époquegebouwen krijgt Jan Piers de bijnaam 'the butcher of the belle époque'. Er was dan ook heel wat protest over deze mastodont. Actueel doet zich dezelfde discussie voor. Heel het appartementencomplex aan de kust raakt verouderd. De Vlaamse Bouwmeester schuift hoogbouw naar voor. Creëer open ruimte in de appartementenmuur en compenseer dit met aantrekkelijke hoogbouw op strategische plaatsen, is zijn redenering. Diverse kustgemeenten werken nu een hoogbouwbeleid uit als visie op de toekomst. Jan Piers nam met zijn Oostendse landmark al een voorschot op deze toekomst.

Windmolens

Tussen 1994 en 2014 zit **Johan Vande Lanotte** in de federale regering als minister en vicepremier. Oostende zit in een crisis. De visserij is tanend en de Regie voor Maritiem Transport (RMT) wordt stopgezet in 1997. Er moet dus naast het toerisme en een afgeslankte visserij naar nieuwe economische activiteiten gezocht worden. Johan Vande Lanotte ziet brood in hernieuwbare energie. Hij trekt bedrijven en wetenschappelijke organisaties aan en ontwikkelt de bedrijventerreinen op Plassendale. De Oosteroever is volop in ontwikkeling en de afgeslankte visserij moet haar plaats zoeken tussen de offshorebedrijven en de diverse woonprojecten. Sinds 1995, het jaar dat hij strategisch in Oostende terecht komt, zit Johan Vande Lanotte onafgebroken in de gemeenteraad. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 wordt hij titelvoerend schepen, een functie die hij in 2014 ook effectief opneemt. In 2015 wordt hij burgemeester.

Intussen is **John Crombez** geen regeringslid meer. Hij wordt in juni 2015 aangesteld tot voorzitter van SP.a. Als poulain van Johan Vande Lanotte treedt hij in de voetsporen van zijn leermeester. Oostende heeft trouwens al heel wat ervaring met partijvoorzitters. In 2007 werden er maar liefst drie nationale partijen geleid vanuit Oostende. Naast Johan Vande Lanotte (SP.a) ging het toen ook om Geert Lambert (Spirit) en Jean-Marie Dedecker (LDD). Van 1993 tot 1996 was Johan Van Hecke vanuit Oostende voorzitter van de toenmalige CVP. De stad heeft dus ook iets met partijvoorzitters.

Parallellen

Windmolens vangen veel wind, ook politici. Door zijn betrokkenheid bij Electrawinds en zijn bevoegdheid over de Noordzee, wordt Johan Vande Lanotte belangenvermenging verweten. Hendrik Baels wordt hetzelfde verweten als minister van Visserij en aandeelhouder in de familieredery. Adolf Van Glabbeke moet aftreden door het toewijzen van wederopbouwcontracten aan familie.

Bijna alle besproken politici nemen voor en/of na hun ministerschap een lokaal mandaat op. Als schepen of burgemeester zetten ze lokaal verder wat ze nationaal geactiveerd hebben. En zo zien we dat de cirkel rond is en nationale politiek letterlijk en figuurlijk een stad vorm geeft. Het is ook een bevestiging van een beproefde formule. Een brede lokale basis is ideaal voor een sterke nationale positie, waardoor de lokale basis nog breder kan worden. Een formule die telkens weer herhaald wordt. Een straat of een plein met je naam in eigen stad is ook altijd leuk.

Dit artikel is een beknopte synthese van het eindwerk, waarmee Michel De Wit in 2015 laureaat werd van de opleiding Regiogids Kust.

CEL KUSTERFGOED ZIET TOEKOMST IN VERLEDEN

Marc Loy

Toeristische affiches uit de belle epoque, zeemansliederen, reuzenstoeten, zeewijdingen, vissersbijgeloof... zoveel uitingen van ons eigen kustgebonden cultureel erfgoed. Vier middenkustgemeentes sloegen de handen in elkaar om dat roerend en immaterieel erfgoed van bloemencorso tot sportvereniging te conserveren, te bestuderen, en te ontsluiten voor ons allemaal.

Voorjaar 2015 werd in het Fort Napoleon de erfgoedcel Kusterfgoed voorgesteld. En sinds augustus 2015 huist de cel aan de Wandelaarkaai 7 op de Oostendse Oosteroever. Daar (artikel december 2015) treffen we ook de twee vaste medewerksters Sara Huycke en Hannelore Neyt en voorzitter Hilde Veulemans aan. "Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge werken binnen de erfgoedcel intens samen om het eigen erfgoed in kaart te brengen en te ontsluiten. Dit doen ze in nauwe samenwerking met verenigingen, organisaties, instellingen en individuen uit die kustgemeentes. Geloof me: het heeft heel wat moeite gekost om de erfgoedcel op de rails te zetten: om de vier gemeentes op één lijn te krijgen zodat het lokale cultureel erfgoed vanuit een integrale en geïntegreerde visie kan ontsloten worden," aldus Veulemans.

Ruim begrip

Maar erfgoed is een erg ruim begrip? "Juist en er bestaat niet echt een pasklare definitie", zegt coördinator Sara Huycke. "Maar de core business van de erfgoedcel is het cultureel erfgoed. Daarbij focussen wij ons op zowel het roerend (foto's, gebruiksvoorwerpen, kunstwerken) als immaterieel erfgoed (verhalen, tradities, feesten...)." "Bedoeling is dat we cultureel belangrijke fenomenen uit

het verleden of het heden registreren, bewaren en toegankelijk maken voor een zo'n ruim mogelijk publiek", zegt deskundige Hannelore Neyt.

V.l.n.r. De twee vaste krachten van de cel Kusterfgoed Hannelore Neyt en Sara Huycke samen met voorzitter Hilde Veulemans. (foto M. Loy)

En de voorzitter vult aan: "Hun taak bestaat erin de kennis en expertise die aanwezig is in de sector te ondersteunen en nieuwe impulsen te geven, maar ook de samenwerking tussen de gemeenten te verhogen." De erfgoedcel beschikt hiervoor over een subsidie van elke gemeente – per inwoner wordt een bijdrage van 0,30 euro betaald - en een daaraan gekoppelde jaarlijkse dotatie van de Vlaamse Overheid van 246.946 euro.

Jeugd

Sara Huycke: "Daarbij mikken we niet alleen op de klassieke spelers zoals heemkringen en gidsenverenigingen maar proberen we ook en vooral de jeugd en de nieuwkomers actief te betrekken bij onze werking. Om de aangespoelden niet te vergeten: zij interesseren zich soms meer voor bepaalde gebruiken typisch voor de kuststreek, precies omdat ze die niet kennen. Soms missen autochtonen de verwondering over een cultuurverschijnsel omdat ze er van kleins af mee vertrouwd zijn." Hannelore: "Veel is natuurlijk al bewaard, maar waar nodig proberen wij, gemeenteverstijgend, de nog bestaande hiaten te vullen in dat erfgoed."

In kaart brengen

En de cel Kusterfgoed beschikt over een aantrekkelijke korf instrumenten om een breed publiek te bereiken en ook actief te betrekken in haar werking. Hannelore: "Vooreerst is er onze loketfunctie: via onze website en facebook of per mail, telefoon of door hier aan de bel te hangen staan we open voor alle vragen en suggesties i.v.m. het kusterfgoed. Momenteel zijn we bezig met een kennismakingsronde met de zovele actoren binnen werkkingsgebied."

Hilde Veulemans: "Zo zullen de lokale erfgoedspelers en hun collecties via een online erfgoedwijzer op de website van Kusterfgoed in kaart worden gebracht. Deze informatieve website wordt begin 2016 voorgesteld aan pers en publiek. Langs die weg proberen we de lokale erfgoedgemeenschappen te informeren en adviseren over de zorg voor hun cultureel erfgoed en helpen dit ook bekendmaken bij het brede publiek." En graag verleent de erfgoedcel ook logistieke steun via haar uitleendienst: hier kunnen materialen die nodig zijn voor de uitvoering van erfgoedprojecten: een scanner, fotografieset of audiorecorder, gratis worden uitgeleend. Sara: "Daarbij willen we zeker niet concurreren met de gemeentelijke of provinciale uitleendiensten maar complementair het aanbod vervolledigen."

Subsidies

En niet onbelangrijk. Vanaf het voorjaar van 2016 kunnen lokale erfgoedspelers, professioneel of vrijwillig, in groep of individueel, projectsubsidies aanvragen bij de erfgoedcel. Daarvoor wordt volgend jaar al 25.000 euro vrijgemaakt. Voorzitter Veulemans: "Initiatiefnemers krijgen zo dat broodnodige duwtje in de rug om hun cultureel erfgoedproject te realiseren. Dit kan voor publiekprojecten zoals tentoonstellingen of publicaties, maar ook voor acties die grotendeels achter de schermen plaatsvinden bijvoorbeeld de opmaak van een inventaris of een restauratieproject."

Daarnaast werkt Kusterfgoed samen met diverse partners ook zelf projecten uit. Ter gelegenheid van komende Erfgoeddag die in het teken staat van rituelen presenteert de cel typische kustrituelen, van liedjes over kledij naar gebruiken en staat 2016 in het teken van de zeezegeningen. Dit kwetsbare erfgoed wordt in samenwerking met LECA op professionele wijze verzameld en voorgesteld.

Meer info: www.kusterfgoed.be. Contacteren kan via 059 34 14 49 of info@kusterfgoed.be

VERGETEN CRASH NABIJ DE KONTERDAM

Georges Ruys

400526 > 26 mei 1940 Oostende

Plaats: gemeente Zandvoorde - grens met de wijk Konterdam te Stene

Hawker Hurricane MkI - N2346 (UP-) - 605e Sqn

Pilot: P/O Ian James Muirhead (27 y) - Safe

De Hawker Hurricane MkI met AFN N2346 (UP-) van P/O Ian Muirhead van het 605e Sqn die uitgezonden was voor een opdracht langs de Belgische kust tot Duinkerke was bij het naderen van de Belgische kust in een luchtgevecht geraakt met Duitse Stuka's en Me-109's.

Boven Bredene werd hij geraakt door de Duitse jagers. Een bepaalde bron geeft aan dat het toestel neergehaald werd niet bij een luchtgevecht maar door de Belgische grondtroepen.

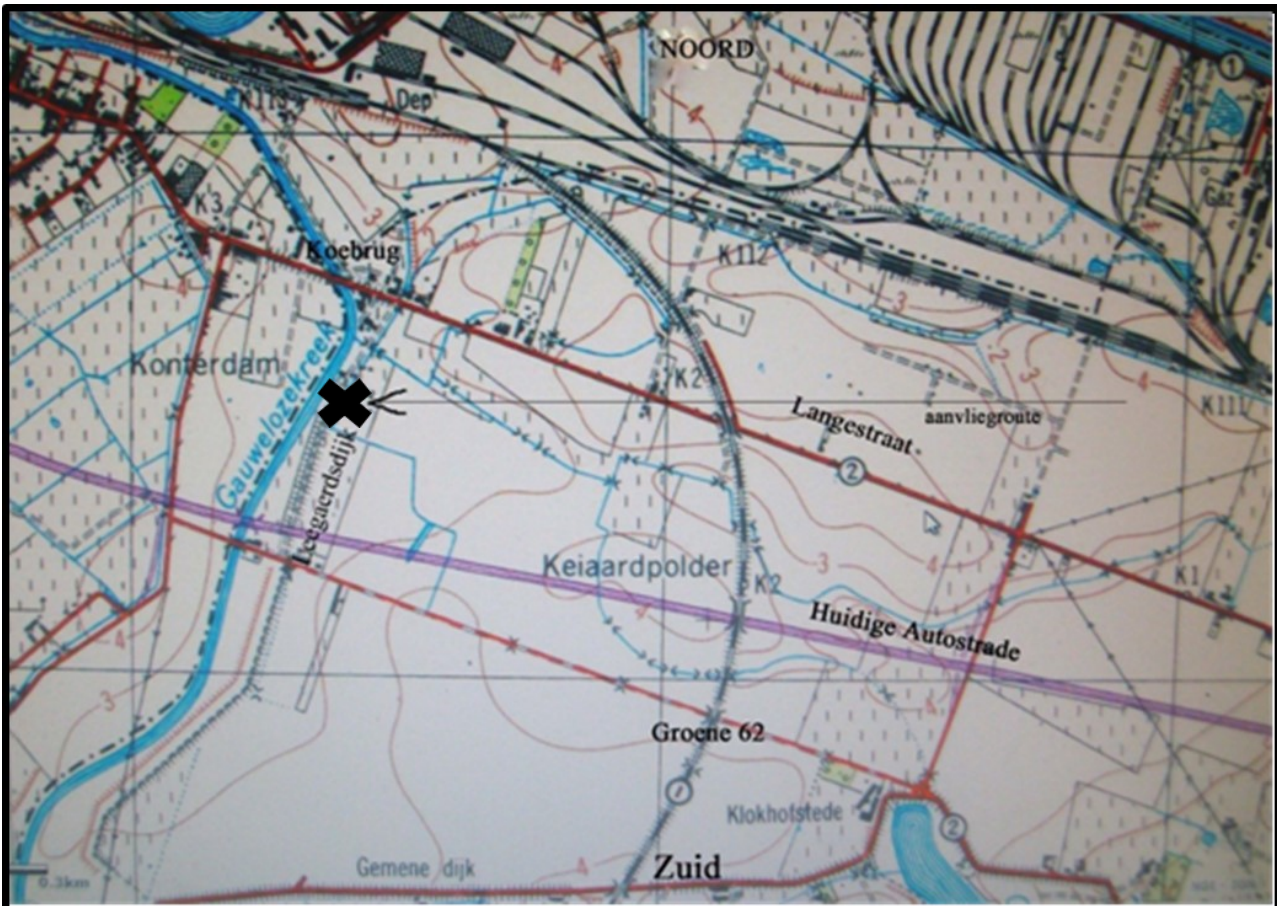
De motor viel uit en begon te branden in de lucht.

De piloot trachtte nog het vliegveld van Stene te bereiken, maar omdat het toestel meer en meer hoogte verloor besloot hij te springen voor het te laat was. Hij kwam behouden neer met zijn parachute aan de grens Oostende en Oudenburg. Het verlaten vliegtuig stortte neer dichtbij de Koebrug op de grensscheiding met de Konterdam.

Een ooggetuige die op een hoeve aan de Koebrug woonde, dhr. Willy Campe die toen 16 jaar was, vertelt:

“Het was even na de middag van zondag de 26^e mei. We hoorden al een tijdje in de verte, door het ratelen van de kogels in de lucht dat er een hevig luchtgevecht bezig was, tot plots het geluid van het schieten dichterbij leek te komen, we liepen naar binnen om ons te beveiligen. Plots zag ik door het raam een vliegtuig dat zeer laag uit oostelijke richting kwam aangevlogen. Het plofte neer in onze weide op een 100m. van onze hoeve. Na de slag gingen we zien wat er gebeurd was en samen met enkele toegelopen nieuwsgierigen zag ik de rokende motor liggen die uit het toestel was geslingerd (ik herkende een type V-motor want ik liep toen vakschool), ik voelde aan het motorblok dat deze verschrikkelijk warm was. Een dertig meter verder lag het toestel deels verwrongen en gekanteld met de wielen naar boven op de Leegaerdsdijk naast de Gouwelozeekreek,(1) grondgebied Zandvoorde een goede 100 meter voorbij de Koebrug. Het toestel had een kokarde rood wit en blauw waardoor ik veronderstelde dat het een Frans vliegtuig was (2). Op elke vleugel stonden vier mitrailleur(3). Van de piloot was geen enkel spoor. Vrij snel stond er een hoop volk rond, allemaal burgers, die kwamen zien en die begonnen souvenirs mee te nemen en zelfs los te maken. De volgende dagen kwamen steeds meer mensen, nu zelfs met hamers en zagen om iets van het toestel mee te nemen. De militairen die hier toen in de omgeving ronddoelden, want dat mag ik wel zeggen, waren hoofdzakelijk Fransen en Marokkanen, die zich niets aantrokken van het vliegtuig. De weinig Belgische militairen die hier waren hielden zich bezig met hun paarden, die ze op de naburige weiden lieten grazen waarna ze weer verder trokken. Alles verliep hier chaotisch die laatste dagen, te meer omdat in die tussentijd het centrum van Oostende, steeds maar zonder ophouden gebombardeerd en gemitrailleerd werd en iedereen daar de stad begon te ontvluchten. Van de piloot heeft niemand hier iets gezien of gehoord. Die moet waarschijnlijk eerder met zijn parachute uit het toestel gesprongen en spoorloos zijn.

Toen enkele dagen later de Duitsers hier toekwamen, kwamen ze eventjes kijken naar het wrak en gaven er verder geen aandacht aan. Er werd zelfs geen wachtpost bij geplaatst. Na enkele weken schoot er bijna niets meer over van het vliegtuig en na een maand was het volledig opgeruimd door souvenirjagers en schroothandelaars.”

Detail van Kaart Bredene Houthave ca 1965 (Cartesius)

Aanduiding plaats van neerstorten tegen de Leegaerdsdijk te Zandvoorde

De piloot P/O Ian Muirhead kon enkele dagen later op 28 mei per schip terugkeren vanuit Oostende naar Engeland. Dat was de “SS Aboukir” die troepen en vluchtelingen onder wie een aantal nonnen uit een Engels klooster in Brugge overbracht naar Engeland. Het schip werd nog diezelfde nacht getorpedeerd door de Duitse snelboot S.34 (op 51.18.73 N en 2.18.34. E) (4).

205 Passagiers verloren daarbij het leven maar Muirhead werd na 6 uur uit het water gered door de HMS Grenade die doorstoomde naar Engeland. De HMS Grenade was een schip dat ingezet was tijdens de “operatie Dynamo” als troepentransportschip van Duinkerke naar Engeland en dat een dag later eveneens tot zinken werd gebracht door Duitse Ju-87’s. Muirhead verbleef enkele dagen in het ziekenhuis van Torquay maar kon daarna terug zijn dienst hernemen.

Hij werd nogmaals uit de lucht gehaald tijdens de Battle of Britain, door een Me-109 op 7 oktober 1940 om 11:45 uur toen hij met een Hurricane AFN V7305 vloog, dit tijdens een luchtgevecht over Bexly (E). Maar weer kon hij gebruik maken van zijn valscherms en kwam hij heelhuids neer.

Een goede week later op 15 oktober 1940 werd hij opnieuw in een Hurricane AFN N2546 neergehaald door een Me-109 over Maidstone (E). Deze keer was het fataal en hier verloor hij het leven in de crash. Hij vloog te laag en zijn valscherms kon zich niet meer openen. Hij was toen 27 jaar. Hij ontving toen postuum het DFC (Distinguished Flying Cross) (5).

Noten

- (1)- De Gouwelozekeek was toen op die plaats de grens tussen de gemeenten Zandvoorde en Steene (wijk Konterdam)
- (2)- Het is niet verwonderlijk dat men de Britse kokardes voor Franse aanzag. De kleuren zijn dezelfde, maar in omgekeerde volgorde. Wanneer we naar de vlag op de staart kijken, met de schroef links van ons, is het nog duidelijker. Daar staan de drie kleuren: rood wit en blauw, Bij de Britse vliegtuigen staat het rood altijd vooraan (dichtst bij de schroef). Iemand die langs de rechterkant van het vliegtuig kijkt ziet blauw-wit- rood en denkt dus dat er een Franse vlag op staat.
- (3)- De bewapening van deze Hurricane bestond uit 8 X 7,7 mm mitrailleurs, waarvan 4 in elke vleugel.
- (4)- Op dit schip scheepten hier ook andere neergehaalde vliegtuigbemanningen uit de omgeving in, waaronder deze van de Wellington die een noodlanding maakte te Steene op 26 mei: Maj.j Arthur Glencross, Sgt. Raymond Parkhouse, Sgt. Dear, Sgt. Stanhope, P/O John Cameron. Slechts 2 ervan de Sgt. Dear en Sgt. Stanhope werden door de HMS Greyhound uit de golven gered. De anderen werden als vermist gemeld.
- (5)- D.F.C. (Distinguished Flying Cross) Toegekend aan R.A. F.-officieren en Warrant Officers voor "een daad of daden van moed, en plichtsbetrachting tijdens het vliegen in actieve operaties tegen de vijand".

Bronnen

- AE/LR- SN7876
- G. D -0388
- Fighter Command Losses of the Second World War Vol 1 by Norman Franks
- Campe Willy ooggetuige
- België in Oorlog - deel 2, p74 - De Decker – Roba
- Web: 605e Sqn
- Web: Traces of World War 2

Technische gegevens

Hurricane MkI

Bemanning: 1
Motor: Rolls-Royce Merlin XXV met 1280 hp
Snelheid: 550 km/u
Vliegbereik: 772 km
Leeggewicht: 2.490 kg
Spanwijdte: 12,90m
Lengte 9,82m
Hoogte 3,99 m
Aantal gebouwd: 14.200
De mitrailleurs 8X7,7mm Browning MG) in vleugels.

https://www.google.be/search?q=google&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiWhNqs9s7MAhVsIMAKHSqwCO4Q_AU1BygB&biw=1440&bih=799#tbn=isch&q=hurricane+MKI+

ZEEVIS GROOT- & KLEINHANDEL

Van Haudt Patrick - Van De Wynckel Christa

VISMIJNLAAN 134-135

8400 Oostende

T vismijn 059 32 19 95

F 059 33 19 95

OPENINGSTIJDEN:
ma-di-wo: 8u - 16u
do: 8u - 13u
vrij: 8u - 16u
za: 8u - 13u
zo: sluitingsdag

